

ekstra

RADIO-AKTIE (F)

maart 1980

Een speciale uitgave van de Aktie-Werkgroep
binnen de Stroomgroep HAARLEM/IJMOND.
Sokr: Kanaalstr. 234 IJmuiden
Tel: 02550 - 32960

atoomafval in
zee?
nee!

A black silhouette of a fish, possibly a shark, is the central focus. On its side, there is a white circle containing a black radiation symbol (three blades around a central point). The fish is facing left. The text 'atoomafval in' is written in a large, rounded, hand-drawn font above the fish, and 'zee?' is written below it. At the bottom, the word 'nee!' is written in a similar font.

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2021

KOLOFON

Hier aan werkten mee:

Adrie
Kees H.
Jaap
Martijn
Kees W.
Peter

Kontaktadressen:

IJMUIDEN

Kees en Adrie

HAARLEM

Henk

Een jaarabonnement op Radio-Aktief kost fl 12,50 overmaken op girorekening 5180 Nutsspaarbank West-Nederland. Rekeningnummer 84.24.42.146 t.n.v. Maria v. Vlijmen, SSK H' Lem/IJmond.

WAT WIL DE SSK

De Stroomgroep Stop Kernenergie (SSK) is een niet partijpolitiek-gebonden organisatie, die zich ten doel stelt, de atoomcentrales de wereld uit te helpen, omdat zij de opwekking van elektriciteit uit atoomenergie onverantwoord vindt.

Bij het kernsplijtingsproces komt onvermijdelijk straling vrij en er blijven radio-actieve afvalprodukten over, waarvoor nog geen veilige verwerkingsmethode is. Van deze afvalprodukten kan, na verwerking, een atoombewapening op poten worden gezet. Daarom moeten atoomcentrales en afvalopslagplaatsen, die beiden onveilig zijn, zwaar bewaakt worden. Het afzakken naar een politiestaat hoort daarom bijna onvermijdelijk tot de gevolgen van het gebruik van atoomenergie.

Wij zijn voor een verantwoord energiebeleid. Wij willen dat meer geld gestoken wordt in het onderzoek en de ontwikkeling van de alternatieve energiebronnen, zoals zonne- en windenergie. Ook moet de grootscheepse energieverspilling drasties aangepakt worden.

Hierover geven wij voorlichting door manifestaties en openbare avonden. Op het ogenblik zijn we bezig met de voorbereidingen van de mogelijke dumpingsakties in IJmuiden omstreeks medio 1980.

REDAKTIONEEL

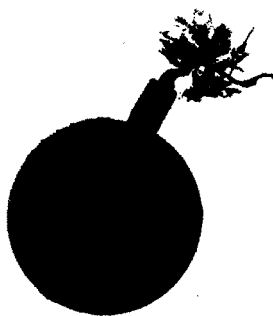
Dit ekstra nummer van Radio-actie(f) is bedoeld als begeleidingsmateriaal voor de discussiedag, die is bepaald op zaterdag 12 april.

We hopen, met de artikelen in deze Radio-actie(f) als aanzet, een uitwisseling van meningen en een vruchtbare discussie mogelijk te maken omtrent de "dumpingsaksies", die ook dit jaar-als het aan ons ligt althans- weer zullen plaats vinden.

Het gaat hier om zgn directe acties tegen het transport/dumping van radio-actief afval;(in tegenstelling) tot de manifestatie/demonstratie van 24 mei in IJmuiden, die als motto heeft: "Kernenergie nee, geen atoomafval in zee". Het voorstel van de werkgroep, die zich binnen de stroomgroep bezig houdt met de dumpingsakties, is om het te hebben over de problemen rondom geweld(loosheid) en het uiteindelijke doel van de acties, publiciteit en/of tegenhouden van het transport. Bovendien zou het leuk zijn als op deze dag ideeën voor konkrete acties worden uitgedroefd. Het is onze bedoeling, dat het aantal mensen, dat zich voor de acties inzet, zich niet tot een kleine groep beperkt, maar dat zoveel mogelijk mensen erbij betrokken raken.

We hopen, dat deze discussiedag daartoe bijdraagt.

De aksie-werkgroep.

EEN (RADIO-) ACTIEF WEEKJE

Demonstraties, blokkades, plak-akties en het vast-ketenen aan het schip schip dat het afval vervoerde, dat waren de hoogtepunten van een volle week actie in IJmuiden half juni.

Al jarenlang wordt er via IJmuiden radio-actief afval afkomstig uit m.n. laboratoria van ziekenhuizen en kerncentrales, overgeslagen om gedumpt te worden in de Atlantische Oceaan. De vele groeperingen die bezwaar maakten tegen het dumpen van atoom-afval in zee verenigden zich op initiatief van de Stroomgroep Haarlem/IJmond en Greenpeace in het samenwerkingsverband "Geen atoomafval de zee in".

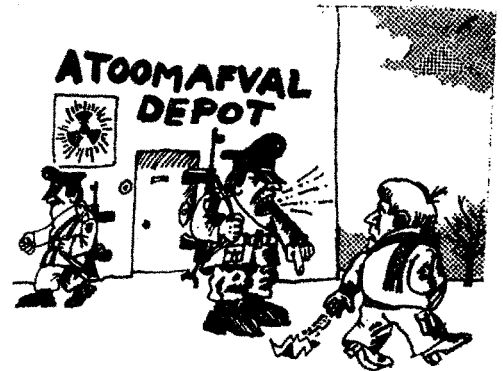
Ongeveer 90 organisaties en instellingen verklaarden zich solidair.

Over een volle week van demonstraties, blokkades, plak-akties en het vastketenen aan een schip.

Al een aantal dagen voor de aktieweek waren er twee belangrijke feiten te melden. Allereerst de weigering van 40 werknemers van Hoogovens om het radio-actieve afval te behandelen. Zij vroegen de directie van Hoogovens hen "niet tot actie te dwingen".

De medewerking van Hoogovens was noodzakelijk aangezien de trein uit Zwitserland, met atoomafval, via het Hoogoventerrein zou rijden. De bedrijfsleden groep van Hoogovens en het FNV sloten zich bij de groep van 40 aan. Hoogovens moest minister Ginjaar mededelen dat van hun zijde geen medewerking aan de dumpingoperatie gegeven zou worden.

Bovendien kwam de Gemeenteraad van Velsen met een dringend verzoek om opheldering. De gemeente wist van niets ondanks de toezegging van Ginjaar. Van enige voorlichting van de kant van het ministerie was geen sprake. De raad ging niet zover als Dirk Kuijper van de PPR/PSP-fractie wenste: stopzetten van alle medewerking van de gemeente aan de overslag. Wel werd unaniem een motie aangenomen waarin het ministerie laksheid werd verweten wat betreft de voorlichting. Een dag later reageerde de minister met het deponeren van 200 krantjes met het bericht dat het afval volkomen ongevaarlijk was. Dat de gemeente Velsen geen 200 maar 20.000 huishoudens telt, moet de minister wel bekend zijn.

Zaterdag 16 juni vond in IJmuiden de demonstratie "Geen atoomafval de zee in" plaats. Er waren meer dan 1500 mensen gekomen.

Bij de vuurtoren in IJmuiden legde Jan Ruyter, pastor van de Kritische Gemeente IJmond, namens het samenwerkingsverband een felle verklaring af.

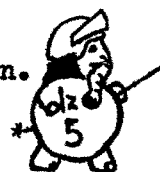
PETTEN

De Stroomgroep Haarlem/IJmond, BAN en Greenpeace zetten de akties voort. Nog diezelfde avond ketenen leden van BAN zich vast aan de toegangshekken van het ECN in Petten. Ze werden met betonscharen weer losgeknipt. Het radio-aktieve afval wordt verzameld en klaargemaakt voor dumping op het terrein van het ECN. De aktievoerders besloten de beide ingangen van het ECN nog voor het eerste transport naar IJmuiden kon plaatsvinden met een menselijke ketting te blokkeren.

In zeer korte tijd was het Aktiehuis in IJmuiden met ruim 80 mensen gevuld die allen zondagnacht in auto's naar Petten vertrokken om daar in de duinen akties voor te bereiden. In de nachtelijke uren werd er getraind in het zich geweldloos verzetten wat omstreeks vier uur 's ochtends in de praktijk zou worden gebracht. Vanaf dat tijdstip zaten zo'n 50 mensen bij de hoofdingang van het ECN en ruim 30 mensen bij de zij-ingangen te wachten op de eerste vrachtauto's. Ruim vijf uur hebben de auto's moeten wachten. Om 10 uur in de ochtend greep de politie in. Voor elke demonstrant scheen minimaal één politieman ingezet te zijn. De menselijke ketting werd uiteengetrokken. De demonstranten hergroepeerden zich voor een tweede blokkade. Ook de tweede maal was het onmogelijk om de ketting aaneengesloten te houden. Men had echter getoond tot wat men in staat was. Lichtelijk vermoeid verliet men Petten om in het Aktiehuis nieuwe akties voor te bereiden.

Vanaf dat moment werd er dag en nacht gepost bij de Marijke Smits, het schip dat het radio-aktieve afval zou dumpen. Verder werd besloten het aktieterrein te verleggen naar IJmuiden. Dinsdag ochtend om 11 uur verzamelden zich ruim 70 mensen bij de pont in IJmuiden om na een korte bespreking richting buitenspuikanaal, de ligplaats van de Marijke Smits, te vertrekken.

Vlakbij de ligplaats en het door de politie afgezette terrein kon een lege, weggrijdende vrachtauto d.m.v. een sit-down aktie geblokkeerd worden.

Het van Petten naar IJmuiden op weg zijnde transport werd in Velsen-Noord aan de kant gezet om verder konfrontaties te vermijden. Na twee uur bezetting was de politie van Velsen sterk genoeg om de demonstranten weg te slepen, en dat op een harhandige wijze.

Na een afleidingsmanoeuvre lukte het de aktievoerders woensdag zich vast te ketenen aan de Marijke Smits. Twee kleine rubberbootjes voeren richting Marijke Smits terwijl de de Waterpolitie geheel in beslag werd genomen door de manoeuvres van het moederschip, de kotter Evelyne. Waarschijnlijk teleurgesteld door de zoveelste aktie, deze keer uitgevoerd door Greenpeace, werd er een harde tegenaanval ingezet. Politie te water en Rijkswaterstaat voeren als gekken heen en weer om zoveel mogelijk golven te maken. "Een golfje trekken" heet zo iets op de politieradio. De bemanning van de Marijke Smits en personeel uit Petten probeerden met een hogedrukspuit (waaruit een mengsel kwam van petroleum en zout water) de rubberboten vol te laten lopen. Eén rubberboot moest het hierdoor opgeven. Een andere zat vastgeketend aan een oog boven de schroef. Ook de waterpolitie en Rijkswaterstaat moesten hun akties staken omdat er gefilmd werd (alweer volgens de politieradio). Er brak een periode van overleg aan tussen de diverse instanties. De hoofdkommissaris kwam aan boord, rubberboten werden aangevoerd. Het leek een eindeloze slag te worden. Maar volkomen uitgeput door spanning, het psychologische effect van de waterstraal en de koude, moesten de twee Greenpeace mensen het wel opgeven. Ze lieten zich oppikken door het moederschip de Evelyne en lieten de ketting in de schroef achter. Waarschijnlijk zeer opgelucht zullen de politie, de burgemeester en zeker ook minister Ginjaar om 11 uur 's avonds de boot hebben zien vertrekken.

De Marijke Smits zette koers naar Zeebrugge in België. Ruim 20 mensen reisden het schip achterna. Niet zozeer om in België te trachten het schip weer tegen te houden, maar om voorbereidingen te treffen voor komende akties zodat de eerstvolgende keer daadwerkelijk van een internationale aktie sprake zal zijn.

In België, waar Greenpeace met zijn expositieschip 'St. Antoine' gastvrijheid verleende, werden kontakten gelegd met de aktiegroep Milieu-

front en de in de Europese verkiezingen sterke Ekologische Beweging Agalev (Anders gaan leven) en natuurlijk met de Verenigde Aktiegroepen Kernenergie Stop (VAKS). De taak van de groep uit IJmuiden was het uitwisselen van informatie.

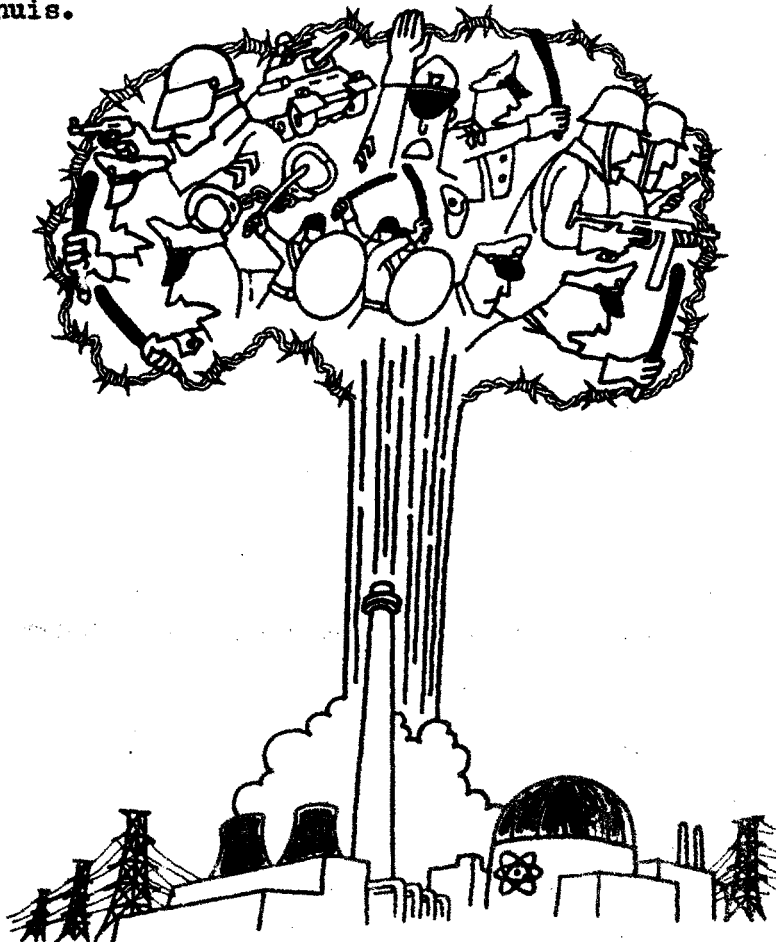
De slag is verloren, maar de strijd gaat door. Volgend jaar zal het dumpen van radio-actief afval op een nog grotere tegenstand stuiten. De aktie heeft veel positieve punten:

- de aandacht voor het probleem van het dumpen van radio-actief afval is zeer toegenomen.
- de betrokkenheid van de mensen bij de aktie was groot, anders waren de akties niet dagenlang vol te houden geweest. Zo brachten vele mensen de demonstranten en de posters eten en drinken.
- ondanks alle provokaties en spanningen hebben de mensen zich niet laten verleiden tot iets anders dan geweldloos verzet. Een dergelijke standvastigheid is voor een groot gedeelte toe te schrijven aan de grote eenheid onder de demonstranten.

+

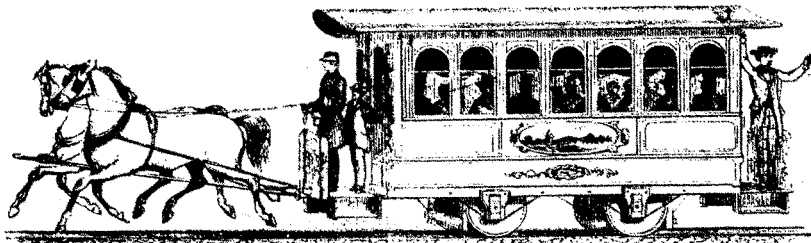
Het bovenstaande artikel komt uit het blad van Milieu Defensie van augustus van verleden jaar. Het artikel is bijna in zijn geheel overgenomen.

Deze aflevering bevatte een thema-katern over de gebeurtenissen rondom de dumping van atoomafval. Dit katern is nog verkrijgbaar bij het Aktiehuis.

GEVELD(-LOOSHEID) ?

Het volgende artikel verscheen in "Ecology and Anarchism". Het houdt zich bezig met de interne tegenstellingen binnen de belangrijkste anti-kernenergie organisatie in de Verenigde Staten, en kiest partij voor de critici van de halfslachtige houding van de leiders ten opzichte van de Staat. Het stuk is geschreven na de ramp in Harrisburg en voor de mislukte poging om het bouwterrein van de geplande centrale te Seabrook te bezetten, eind '79. Zie voor een verslag van die aksie het artikel van Pieter Lammers, dat zowel in Miljeudefensie als in Onderstroom, blad van de SSK Nijmegen, verscheen.

De anti-kernenergie beweging (AKB) slaagt er, met steun van "Harrisburg", steeds beter in bekendheid te krijgen en over kernenergie een maatschappelijk debat aan te zwengelen.

De AKB is echter op een keerpunt. Dit wordt in het bijzonder gesymboliseerd doordat de Clamshell Alliance (CA) haar plan opgaf het bouwterrein te Seabrook te bezetten, op het moment dat de pressie van de kant van de Staat reusachtig was. En dat terwijl 5000 mensen bereid waren te bezetten ! Deze beslissing veroorzaakte een crisis binnen de gelederen van de CA, aangezien de koester-groepjes geen beslissing konden nemen door het ontbreken van consensus.

Sinds die tijd is de CA afstand gaan nemen van bezettingen en propageert ze kleine, uitsluitend symboliese aksies en "lobbyen" als strategie. Naast de organisatie van een kaartenaksie, heeft ze zich bezig gehouden met het "over de hekken gaan" in kleine groepjes, die zich vervolgens en masse lieten arresteren. Veel clams (=mosselen) vrezen nu dat de CA nooit meer tot een bezetting te Seabrook zal oproepen.

Dat heeft tot gevolg gehad, dat er een groep met de naam "Clams for Democracy" is gevormd, die naar een demokratieser organisatie-sruktuur en een meer konfronterende houding streeft.

De scheidslijnen die zich nu aftekenen in de CA zijn niet uniek; in de "Crabshell Alliance" is er ook een woordentwist tussen degenen die geweldloosheid als een filosofie zien en zij die dit als een taktiese kwestie beschouwen. De eersten neigen ertoe samen te werken met de regering, de laatsten zien in haar een van de tegenstanders.

CA is de grootste en meest ontwikkelde van de anti-kernenrgie-organisaties en als zodanig duidt haar crisis van de afgelopen zomer op een omvattender in de gehele AKB- een crisis van de dominante filosofie.

Als een theorie van de sociale verandering oppert de geweldloosheid gedachte, dat alle mensen door gedisciplineerd pasifisme hun verborgen kracht kunnen verwerklijken en van de oude in de nieuwe realiteit kunnen stappen. Dienovereenkomstig hebben alle veranderingen die in het verleden zijn bewerkstelligd, geleid tot de verwording van de huidige maatschappij, aangezien de gebruikte geweldadige taktiek de meest gewelddadige ertoe instaat stelde zijn macht te bestendigen. Zo zijn, volgens de pascifisten, de middelen waarvan het systeem zich bedient, en niet de ontwikkeling van het systeem zelf de oorzaak van uitbuiting en ongelijkheid- geweld roept geweld op..... Daarom moet , teneinde enige sociale verandering tot stand brengen, de taktiek een geweldloze zijn, opdat de middelen die door een groep mensen wordt gebruikt om een andere groep te onderdrukken, niet meer zullen bestaan.

???

Wat mensen die geweldloosheid praktiseren niet onderkennen is, dat er twee soorten geweld zijn. De eerste soort wordt gebruikt om persoonlijk gewin te verkrijgen en te behouden; niet alleen oorlogsgeweld valt hieronder, maar ook het geweld waarmee het systeem zich handhaaft-het geweld, te moeten werken in een adembenemend tempo onder miserabele omstandigheden, terwijl de bedreiging van je levensonderhoud niet minder werkelijk

is dan het geweld van wapentuig, alleen subtieler. De nucleaire industrie gebruikt dit soort geweld iedere dag- zowel tegen haar arbeiders, als tegen de bevolking, boven wiens hoofden aan een zijden draad het atoomzwaard hangt.

De tweede soort geweld is die van degenen die onderdrukt worden, en wordt gebruikt om de onderdrukker van zich af te werpen. Deze soort is een vorm van zelfverdediging, in zoverre dat z'n doel het smoren van de tweede soort is. Een goed voorbeeld is het geweld dat werd gebruikt door het Hongaarse en Tsjechische volk, in een poging te verhinderen dat de Russen het staatskapitalisme in hun landen herinvoerden. Er is altijd een fase in de strijd tegen onderdrukkers, waarin geweld het enige alternatief voor de dood is. De vietnamoorlog en honderden gelijksoortige gebeurtenissen hebben aangetoond, dat deze maatschappij in staat is miljoenen mensen te vermoorden. In deze fase wordt geweldloosheid een beletsel in de strijd tegen deze maat-

???

Net zo zo stom als het is om te denken, dat de anti-oorlogsaktivisten in de VS een eind maakten aan de Vietnamoorlog, is het om te geloven dat de gewapende strijd al opdoemt in de nabije toekomst van de AKB. Toch hebben akties in Europa laten zien, dat de strijd tegen het nucleair militair industrieel complex militanter zal moeten worden, als ze een eind wil maken aan kernenergie en kernwapens. In de BRD bezetten in 1976 20.000 mensen de bouwplaats van een centrale te Wyl en verjoegen de politie. I.p.v. een "daad" te stellen en zich vervolgens te laten arresteren, gebruikten zij hun kollektieve overmacht en uitgangspunten om een veel krachtiger "nee" te laten horen door verzet tegen arrestatie. Hierin waren ze buitengewoon succesvol, aangezien de regering afzag van de bouw van de kerncentrale.

Een confrontatie van gelijke proporties was even goed mogelijk in Seabrook, waarna een demonstratie van 20.000 mensen 5000 bereid waren over de hekken te gaan. Helaas besloot de Clamshell hiërarchie de bezetting niet door te laten gaan. De CA groep is uiteengevallen en de leiders zijn er zelfs toe gekomen om wetgeving te zien als het middel om het nucleaire kalf om zeep te helpen. Door het besluit van de CA niet te bezetten, rijst de vraag of pascifisten nog willen vechten tegen kernenergie of dat ze hun principes willen opgeven, wanneer ze gekonfronteerd worden met het geweld van de Staat.

Geweldloosheid wordt door de buitenwacht al snel geassocieerd met de AKB, door de invloed die de pascifistische groepen hebben gehad in de oertijd van de AKB.

Door hun historische invloed en door het aanvankelijk succes van hun symboliese aksies, werden geweldloosheid en anti-kernenergie strijd synoniemen van elkaar.

ATOOMSTAAT DREIGT !!

Maar terwijl pascifisme etiese en morele redenen kan geven voor het belang van aksies/aktivisme, kan haar analyse geen antwoord geven op de vraag, waarom er überhaupt zoiets als kernenergie is. Om dat vacuüm te vullen, begonnen veel mensen zich de vraag te stellen, welk belang staat en kapitalisme hebben bij kernenergie. Daardoor kwamen veel mensen erachter dat de machten achter en vóór kernenergie nooit vrijwillig hier een eind aan zullen maken: deze machten zullen moeten worden bedwongen door steeds militantere aksies.

RECHT + ORDE

Onlangs is binnen de SSK een werkgroep "Recht & orde" opgericht. Zij stelt zich ten doel linkse aksievoerd(st)ers juridies weerbaar te maken en informatie te verzamelen, te bewerken en te verbreiden over het nederlandse repressie-apparaat. De werkgroep heeft met het volgende artikel de bedoeling haar eigen bestaan te verklaren en te rechtvaardigen. Overigens is het niet de bedoeling de hierin genoemde organisatie in diskrediet te brengen; integendeel, we willen haar op een hoger plan zetten.

Voor linkse aksie-voerders (m/v) valt het vaak niet mee, iets van het nederlandse strafproces(recht) te begrijpen. Voor me heb ik een gestencild vodje van BAN-zojuist uit mijn broekzak gevist en inmiddels al ettelijke keren meegewassen-, dat werd uitgereikt tijdens de aksie bij de ultracentrifuge-fabriek te Almelo in de herfstvakantie van vorig jaar. Onder de kop "Wat te doen bij een evt arrestatie tijdens BAN aksie in Almelo" staat onder punt B; "Je bent alleen verplicht je naam op te geven (...)". Hier wordt gedoeld op artikel (art.) 52 van het Wetboek van Strafvordering (SV), waar staat; "Iedere opsporingsambtenaar is bevoegd de verdachte naar zijn naam, voornamen

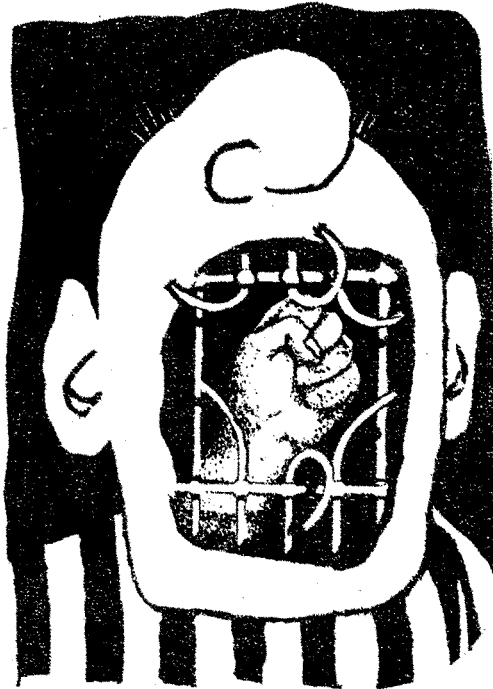

en woon- of verblijfplaats te vragen en hem daartoe staande te houden."Nu heeft de Hoge Raad, ons hoogste rechtscollege in burgerlijke- en strafzaken, reeds in 1927, en dat is een jaar na de invoering van het Wetboek van Strafvordering, uitgemaakt dat de verdachte niet is verplicht zijn of haar naam te zeggen. De Hoge Raad heeft daar een aantal argumenten voor aange- dragen, waarvan het zinnig is ze hier te vermelden.

Het eerste argument betreft een beginsel dat aan het gehele Wetboek van Strafvordering ten grondslag ligt. Er staat in art 52 "vragen" en niet "vorderen" of "bevelen", omdat in de verdachte niet een voorwerp van onderzoek mag worden

gezien. Dat in, dat de verdachte op geen enkele wijze kan worden gedwongen materiaal tegen zichzelf te verschaffen. De verdachte heeft het recht te zwijgen. Wanneer je dat recht neemt, heeft dat echter wel dikwijls het vervelende gevolg dat je mee naar een plaats voor ver- hoor (vaak een politieburo) wordt genomen, terwijl dat niet zou gebeuren, als je je naam zou hebben gezegd.

Een andere kwestie is het opgeven van een valse naam. Dat mag namelijk niet, op straffe van maximaal f300 boete. Het opgeven van een valse naam is een over- treding. Naast overtredingen worden er misdrijven onder- scheiden. Beide categorieën worden samengevat in de term delikt, wetsovertreding of strafbaar feit, op misdrijven staan zwaarders straffen dan op overtredingen, en bovendien worden misdrijven berecht door een rechtbank en overtredingen door een kantongerecht (NB; de politierechter is de zgn. enkelvoudige kamer

van de rechtbank, en behandelt lichte misdrijven). Ook op dit punt maakt het Ban-stencil een lelijke schuiver.

Onder de kop "Wat staat je te wachten" wordt geschreven; "De politie is gerechtigd je te arresteren en je 6 uur vast te houden bij verdenking van een misdrijf" (Het arresteren heeft betrekking op het meevoeren naar het politieburo.). Wat hier tussen aanhalingstekens staat is dus fout; de politie mag je ook meenemen en ophouden voor verhoor op verdenking van een overtreding.

De verdenking, waarvan wordt gesproken, is trouwens een glibberig iets, waarop geen vat valt te krijgen. In de wet staat namelijk, dat iemand als verdachte wordt beschouwd, wanneer uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit voortvloeit. Om de woorden "redelijk vermoeden" draait het: want wie bepaalt wat redelijk is? Politie en justitie dus.

Met de 6 uur, waarover wordt gesproken is ook wat aan de hand. Behalve dat de uren tussen 24.00 en 9.00 niet meetellen, kunnen die 6 uur ook nog verlengd worden, indien er nieuwe feiten, en dus een nieuwe verdenking, aan het licht komen. De 6 uur mogen dan met enkele uren overschreden worden.

Ik hoop tot zover duidelijk gemaakt te hebben, dat het allemaal iets ingewikkelder is dan het lijkt. Echter, het was niet de bedoeling de lezer(es) tot wanhoop te brengen. Mocht dit wel het geval zijn, dan verwijzen Wij hierbij naar de speciale arrestatie-brosjüre, waarin een en ander wordt gepopulariseerd. Deze brosjüre zal binnenkort van de persen rollen, en verschijnen bij onze uitgeverij "Kernvraag".

de werkgroep "Recht & Orde"

de "rechtsorde" en haar handhaving

De huidige orde - zo erkennen velen, zo erkennen allen, die een h art hebben voor hun medemenssen - is verre van goed. En om te beginnen zijn wie dit erkennen geneigd om mee te voelen met hen, die tegen deze orde in opstand komen. Maar toch, dat kunnen we niet - zeggen zij dan - hoe we er ook om treuren, hoe graag we ook zouden willen; want dan zouden we de Orde prijsgeven, die gij, opstandigen, immers aanvalt, en de wereld zou uiteenvallen in anarchie. En daarom, altijd met die éne, volstrekt-ontoelaatbare voor ogen: de anarchie, komen zij, hoezeer ook innerlijk tegenstrevend, er toe, het ene verdedigingsmiddel der bestaande orde na het andere te aanvaarden. Zij blijven remmen en tegenhouden wat de mate van toepassing betreft: zij blijven waarschuwen tegen beknotting van de vrijheid van drukpers, zij blijven ernstig waarschuwen tegen te scherpe straffen, tegen voorbarig optreden der politie - maar, zeggen zij, wanneer het onvermijdelijk wordt - ja, dan moet er worden ingegrepen en verdedigd.

Er liggen twee axioma's aan deze houding ten grondslag: 1e. dat verdediging van verkregen rechten iets principieel anders zou zijn dan strijd voor nieuwe; 2e. dat er geen andere keus zou zijn, dan tussen de bestaande orde en de "anarchie".

1. De opvatting, dat men, subjektief gesproken, door iets gedurende lange tijd te bezitten recht daarop verkrijgt, of dat, objektief gesproken, enige toestand door lang te bestaan "rechtsorde" wordt, wortelt eenvoudig in het menselijk konservatisme, dat van al wat men "gewoon" is steeds iets heiligs pleegt te maken. Voor de rede en het geweten is echter niets geheiligd eenvoudig door de tijd die het gegolden heeft. Wat scheef is wordt niet recht door lang scheef te zijn - maar w l verliezen wij door de gewoonte de juiste kijk er op, w l verliest door gewoonte ons oordeel aan zuiverheid.

En wanneer ons hele positieve recht (geschreven recht - red.) doortrokken is van deze gedachte: dat men door tijdsverloop "rechten" verkrijgt, dat een bestaande toestand door tijdsverloop "rechtsorde" wordt, en dat "verkregen rechten" onaantastbaar zijn - dan hebben we te begrijpen dat dit is een kwestie van praktische regeling, in het leven-van-alledag en op neutraal gebied moeilijk te missen, maar dat het allerm minst een vorm van hoger principe is; met andere woorden: dat het als een vorm van regeling mag worden geaksepteerd waar geen beginsel in het spel is, doch nooit aan een nieuw beginsel mag worden tegengeworpen. Maar juist doordat men deze twee verwacht, doordat men voor een heilig rechtsbeginsel aanziet wat alleen een gemakkelijke regeling is, komt men er toe principieel onderscheid te maken tussen aanval en verdediging, als was de eerste op zichzelf afkeurenswaardig en de laatste goed. Erkennen we evenwel, dat het verkregene en het bestaande als zodanig nog niet gerechtvaardigd zijn, dan zien we ook in, dat zeer essentieel is, wát men aanvalt en wát men verdedigt. Dan hebben we dus niet meer te maken met de formele vraag, wie aanvaller en wie verdediger is, maar dan gaat het bij onze beoordeling van wie "in zijn recht" is om de inhoud van de strijd. Zó sterk echter leeft in de mensen de gedachte, dat het verschil tussen aanval en verdediging op zichzelf al de zaak uitmaakt, dat zij geweld noemen alleen het geweld van de aanvaller en niet dat van de verdediger. Zij veroordelen het geweld van opstandelingen, maar niet dat van politie, leger en klassejustitie om die opstand te onderdrukken; - en de vraag wie het bétère vertegenwoordigt: de opstandelingen of de handhavers van het bestaande, wordt niet onderzocht. Hier zoals bijna overal in onze maatschappij triomfeert het formele over het materiële verschil. En nog meer ligt deze maatstaf voor de hand, waar de inhoud van aanval en verdediging beide al even verkeerd is: wanneer de éne imperialistische staat tegenover de andere komt te staan, dan vindt men het vanzelfsprekend dat de "aangevallene" "zijn rechten verdedigt".

Zijn rechten? Die staan niet vast alleen doordat hij ze lang heeft uitgeoefend. Die zijn daardoor wel formaal-juridies vastgesteld, maar niet waarlijk gerechtvaardigd. Wanneer dus een heersende klasse aan een in opstand komende onderdrukte klasse tegenwerpt, dat deze haar strijd niet zonder geweld voert, en zich daardoor vanzelf gerechtvaardigd acht om daartegenover háár geweld van politie, leger en gevangenis te stellen, dan bedenke zij dit: het geweld van de verdediging is evengoed geweld als dat van de aanval; wanneer wat verdedigd wordt onrechtmatig bezit is in hogere zin, nl. doordat het niet overeenstemt met wat in een waarlijk menselijke maatschappij te gelden heeft, dan is de opstandeling de vertegenwoordiger van het betere recht, ook al is dat het verkregen recht nog niet; en wie het recht alleen in het verkregene zou zoeken, zou het verleden maken tot de meester over alle dingen. Dat is de fundamentele ideologie, waarvan onze maatschappij zich heeft los te maken. En wij, wanneer we beseffen, dat de ware strijd niet meer de strijd van het geweld is, hebben dit niet in de eerste plaats te zeggen tot de tekortgekomen opstandeling, maar tot de groep der heersers en bezitters, die hun ongerechtvaardigde heerschappij en bezit met geweld beschermen en verdedigen. En we hebben te trachten hen ervan te doordringen, dat ook hun geweld-van-verdediging geweld - en niet eens geweld in dienst van het betere is.

2. Het tweede axioma is dit, dat er geen andere mogelijkheid zou zijn dan òf de huidige orde, òf wat men noemt, de anarchie - waarmee men dan niet afwezigheid van macht of heerschappij, maar eenvoudig wanorde bedoelt. Daar men dan de anarchie als een soort van ondenkbaarheid, althans een volkomen onaannemelijkheid, dadelijk ter zijde stelt, blijft alleen dit éne over: de huidige orde te handhaven. En als men eenmaal dit als het hoogste gebod, de uiterste noodzakelijkheid, heeft vooropgezet, komt men er ook toe, desnoods politie,

leger en gevangenis in dienst van die handhaving te aanvaarden - ja in het algemeen ieder geweld desnoods te aanvaarden - want heeft men eenmaal één doel vooropgesteld als onaantastbaar, dan is men daaraan gebonden, dan kan men, als het tot het uiterste komt, géén hulpmiddel meer afwijzen. Dan ligt het verschil tussen humane en gevoelloze verdedigers van het bestaande alleen nog in de ernst en de intensiteit van dat "desnoods". En dan kunnen de gevoellozen met een zeker recht aan de humanen tegenwerpen, dat handhaving met weinig geweld niets uitricht, en de keus tussen onvoldoend en "voldoend" geweld valt, wanneer men eenmaal op het hellend vlak van het geweld is, tenslotte altijd op het laatste. Dit is de eeuwige tragiek van de humane enkelingen, die aan de kant der geldende orde staan: dat zij, terwille van de handhaving daarvan, aldoor gedrongen worden om middelen te aanvaarden, waartegen hun binnenste zich verzet - maar waartegen hun verzet toch tot onmacht gedoemd is, omdat het tegenover het beginsel der voor-niets-terugdeinzende verdedigers der orde geen ander beginsel kan stellen, doch alleen een aanmaning tot matiging...

En daarom was 't altijd in de geschiedenis zo, dat wanneer het op het uiterste kwam, de stem van de humanen onder de verdedigers der bestaande orde wegstierf ongehoord, en alleen de twee strijdende beginselen in hun zuiverheid tegenover elkaar kwamen te staan: dat van de bestaande en dat van de wordende wereld. Want dat is het Derde, het geheel andere, naast, boven die tegenstelling van "rechtsorde" en "anarchie": de nieuwe orde.

Aldoor leek aan hen, die geen andere maatschappij konden of wilden denken dan de hunne, de absolute wanorde te dreigen (zij noemden dit de anarchie), wanneer er aan deze, hun, samenleving zou worden getornd; en aldoor is, wat ontbinding scheen, achteraf gebleken wording en groei van iets nieuws te zijn geweest. Wanneer ons gezegd wordt: willen we nu eenmaal de volstreckte wanorde niet, dan moeten we de bestaande orde wel handhaven, ook al kennen we haar ondeugdelijkheid - een derde mogelijkheid is er niet -, dan weten we het

antwoord: een derde is er wel; maar dan moet men die willen. Een derde is er niet voor wie geen andere "orde" zien kan dan die we tot nog toe hebben gekend; zeker, van dat standpunt kan men de zaken niet hun gang laten gaan, en het is onredelijk van handhavers van het bestaande te eisen, dat zij dit zo zwak mogelijk zullen handhaven. Maar er is heel iets anders dan òf tyrannieke handhaving, die tot de "orde" des doods leidt, òf zwakke en slappe handhaving, die tot wanorde leidt: er is het afzien van iedere handhaving, het zich stellen tegen-óver de bestaande orde, niet ter negatie daarvan alleen, maar om een nieuwe en betere te helpen scheppen.

oktober 1917

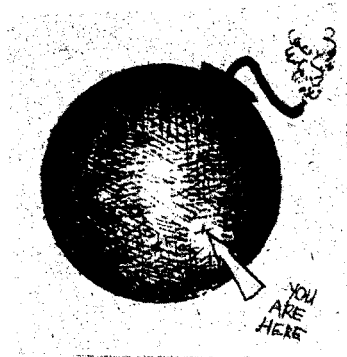
(Uit: Bevrijding, 1924)

Dit artikel is overgenomen uit het boek "Bevrijding", een keuze uit het werk van Clara Meyer Wichmann; door Thom Holterman en Hans Ramaer. Uitgave: Pamflet, Groningen.

Het volgende stuk biedt enig houvast voor een discussie over de punten, die al in het redactioneel genoemd zijn. Iemand uit de SSK heeft het eens, in een grijs verleden, op papier gezet. Onze dank hiervoor.

1. Dit stuk geeft enkele punten aan die wij achteraf willen stellen t.a.v. de gevoerde acties en m.n. naar toekomstige acties tegen het atoomprogramma.
2. Het is goed geweest dat de actie in juni plaatsgevonden heeft. Voornaamste doel was het vestigen van de aandacht op de dumping en een poging ondernemen het transport van atoomafval te vertragen.
3. In de huidige omstandigheden kunnen we niet verwachten dat we al daadwerkelijk in staat zijn het atoomprogramma (of delen daarvan) tegen te houden. Dat kan dus ook niet het uitdrukkelijke doel van de acties zijn. Het vertragen van het programma is belangrijk, maar discussies over of we met bepaalde acties wat meer vertraging bereiken zijn minder interessant. 1 of 2 dagen vertraging is voor onze tegenstanders niet interessant. En we moeten oppassen niet op kleine aktieresultaten te willen geilen.
4. De acties in IJmuiden en Petten hebben wel resultaat gehad. Er is meer bekendheid ontstaan over de dumping door publiciteit (ook mondeling). Zolang belangrijke delen van Nederland zich nog niet actief inzetten tegen het atoomprogramma moeten we zoveel mogelijk gebruik maken van de massamedia en energie steken in positieve berichtgeving.
5. Deze actie heeft succes geboekt in de strijd tegen kernenergie: meer mensen die zich in de regio tegen de dumping willen verzetten; het protest van de hoogovenarbeiders waardoor de vakbeweging gedwongen is zich op konkteet nivo uit te spreken over het kernenergieprogramma.

6. De wijze van aktievoeren wordt bepaald door de konkrete situatie én door de stand van de beweging en meer in het algemeen de opvattingen van belangrijke delen van de bevolking. Het heeft weinig zin om zo snel mogelijk de meest felle akties te voeren, als die niet meer begrepen worden. Het heeft ook geen zin om te blijven wachten tot iedereen je aktie begrijpt. Daartussen moet je handelen.
7. We kunnen met geweld beginnen, want dat is er al lang aan de kant van onze tegenstander. We moeten er een antwoord op formuleren. Vooralnog zijn geweldadige akties niet aan de orde.
8. Het vernielen van materiaal kan in bepaalde situaties nodig zijn. Dat is geen geweld. Maar het heeft niet altijd zin als je daardoor de aktie in een negatief daglicht plaatst en het weinig oplevert in de zin van vertraging. Dat wil niet zeggen dat je het beter kunt laten, maar dat je het goed moet voorbereiden. (Met IJmuiden als voorbeeld: een vrachtwagen met lege banden is in een wurtje ook weggesleept en verhoogt dus niet essentieel het resultaat van de aktie).
9. Het heeft geen zin om bij akties in IJmuiden en Petten met agenten op de vuist te gaan ook al zijn ze nog zo gemeen. In zulke omstandigheden hebben ze de situatie in handen. Daarom kun je beter die dingen vermijden en je erop voorbereiden dat je niet op de vuist gaat. Er dus op trainen en je niet laten opfokken. Ook niet individueel, want dat betekent wel iets voor de anderen die meedoen. (zie 2 voorbereiding).
10. We moeten ervan uitgaan dat je niet met individuele politiemensen te maken hebt, maar met een apparaat dat funktioneert in dienst van het kapitalisme. Een pet een klap verkopen betekent alleen dat er een pet verschijnt.

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2021